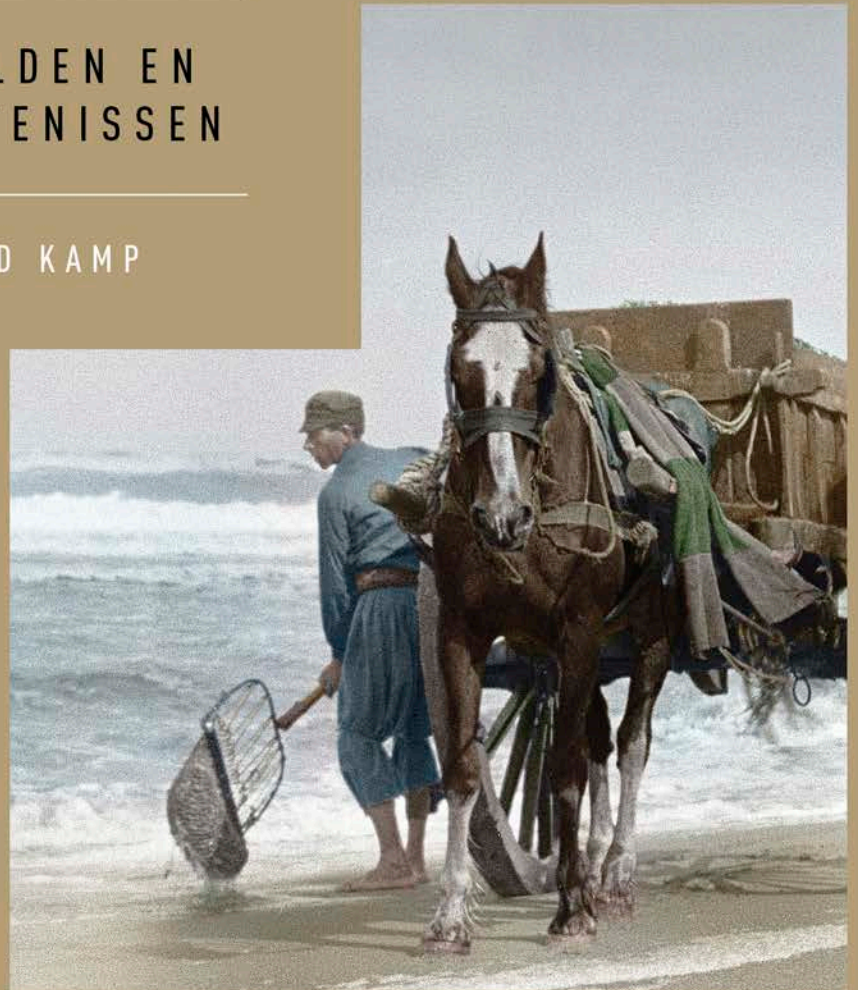

VERGETEN NEDERLAND

IN BEELDEN EN
GEBEURTENISSEN

GERARD KAMP

VERGETEN NEDERLAND

Inhoud

Introductie 8

Het tijdperk 1880-1920 11

De beeldtaal 12

De kunst van het inkleuren 17

De eeuwwisseling in kleur 1880-1920 20

Fotoverantwoording 168

Introductie

Dit boek is een fascinerende reis door een lang vergeten tijdperk van Nederland. Het is een geschiedenis in kleur. Maar alle van de nu door Gerard Kamp ingekleurde foto's zijn oorspronkelijk geschoten in zwart-wit. De foto's zijn gemaakt in de periode tussen 1880 en 1920, een periode die we wel typeren als 'fin de siècle' of 'belle époque'. Dat geeft al aan dat historici niet echt een verzamelnaam voor de eeuwwisseling tussen de negentiende en twintigste eeuw hebben. En de typering belle époque slaat al helemaal niet op de Eerste Wereldoorlog van 1914-1918.

Het inkleuren van foto's restaureert de geschiedenis van dat beeld niet. Dat betekent niet dat het inkleuren nep is, maar het betekent ook niet dat de verborgen kleuren van toen weer terug getoverd kunnen worden. De auteur laat zich leiden door historisch onderzoek maar heeft ook een artistieke vrijheid. Hij voegt nieuwe kleuren toe en baseert zich dan op het betere giswerk of bekende feiten. Dat vergt een interpretatie met beperkingen.

Waarom dit boek niet gewoon in zwart-wit is uitgebracht, is omdat kleur er bij hoort. Kleur appelleert aan ons realiteitsbesef. Met kleur kijken we niet alleen technisch naar beelden uit het verleden, maar worden we ook geprikkeld om als mensen van nu naar mensen van toen te kijken. Het daagt ons uit om te voelen of we dezelfde angst, trots, passie, woede of liefde te voelen als de mensen uit dat verre verleden. We staan als het ware naast de fotograaf uit 1880-1920 en kijken met zijn lens naar de werkelijkheid van toen. Dat is de kracht van kleur.

Het bijeenbrengen van foto's die recht doen aan de geschiedenis van Nederland rond de eeuwwisseling is natuurlijk onmogelijk. Al is het maar omdat de lezer in het boek foto's uit de andere landen binnen het toenmalige koninkrijk zal missen: de huidige onafhankelijke republieken Indonesië en Suriname, de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de huidige bijzonder gemeenten met aparte status Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Maar ook niet alle

provincies zijn vertegenwoordigd, want zo'n boek wilde de auteur niet maken. Hij koos beelden van het gewone leven in Nederland, ongeacht waar de foto is gemaakt. De foto's zijn geschoten door beroemde en onbekende fotografen. Het is een selectie die het leven rond de eeuwwisseling van 1880-1920 in kleur weergeeft, maar uiteraard is dat per definitie onvolledig.

De selectie van foto's is niet chronologisch, maar waaiert door het tijdperk. De foto's zijn aangevuld met teksten van de historici Jan Brouwers en Marjolein van Pagee en andere publicisten van de uitgeverij. Het is niet altijd een historische reconstructie van de gebeurtenissen op de foto. Vaak geven de beelden aanleiding om een historische gebeurtenis of ontwikkeling uit het verleden van Nederland te vertellen. Ook dat is natuurlijk door de vorm van het boek maar summier. Over de bevolking, de gebeurtenissen op het gebied van wetenschap en kunst, over de ontwikkelingen van transport en vrije tijd, zijn bibliotheken vol geschreven. De kunst van het weglaten is natuurlijk op alle teksten toegepast. Onvolledigheid of weglatingen komen geheel voor rekening van de uitgever. De auteurs hebben hun informatie uit tientallen boeken en vele websites gehaald. Zij en de uitgever hopen dat de foto's en de teksten inspireren, dat het lezers enthousiast zal maken om de geschiedenis in te duiken of dat het andere lezers zal prikkelen om vraagtekens te plaatsen bij wat ze altijd dachten zeker te weten. Maar laat het ook een mooie reis zijn door een periode waarin onze samenleving veranderde. Zie hoe tradities gekoesterd werden en de moderne tijd werd omarmd, met alle spanningen die daar bij hoorden. Want dat is niet anders dan in onze huidige tijd.

De uitgever

De steeg Gebed zonder End in Amsterdam, gezien naar de Grimburgwal. Foto is vervaardigd in 1892 door Jacob Olie

DE EEUWWISSELING IN KLEUR 1880-1920

Dit boek is een fascinerende reis door een vergeten tijdperk van Nederland. Het is een geschiedenis in kleur. Maar alle van de nu door colorist Gerard Kamp ingekleurde foto's zijn oorspronkelijk geschoten in zwart-wit. Door kleur toe te voegen, worden we geprikkeld om als mensen van nu naar mensen van toen te kijken. We staan als het ware naast de fotograaf en kijken met zijn lens naar de werkelijkheid van toen. Dat is de kracht van kleur.

Alle beelden zijn gemaakt in de periode tussen 1880 en 1920. Het zijn beelden van het gewone leven in de stad of op het platteland en kriskras door Nederland. De foto's zijn gemaakt door bekende en onbekende fotografen, bijeengebracht om het leven rond de eeuwwisseling weer te geven. De oude foto's zijn digitaal getoucheerd en natuurgetrouw ingekleurd. Zij vertellen het verhaal van een historische gebeurtenis, de teksten geven een ontwikkeling uit het verleden aan.

De overgang van de negentiende naar de twintigste eeuw is een uitzonderlijke periode. De Nederlanders beginnen te wennen aan hun koninkrijk maar worden ook meegesleurd door de politieke, economische en culturele ontwikkelingen uit de rest van de wereld. We zien hoe tradities gekoesterd worden en de moderne tijd wordt omarmd, met alle spanningen die daarbij horen. Dat vergeten Nederland is prachtig nostalgisch in beeld gebracht in dit blader- en leesboek. Het is een mooie reis zijn door een periode waarin onze samenleving veranderde. Want dat is niet anders dan in onze huidige tijd.

WWW.OMNIBOEK.NL

NUR 680
ISBN 978 94 0191 742 1

9 789401 917421

Uitgeverij Omniboek